

Tomislav Kovačević, književnik, Crikvenica

KIKLOP SPAVA MIRNO I HRČE RAVNOMJERNO...

Prikaz knjige:

Nino Bijelac, NEOBIČAN KOMADIĆ SVJETLOSTI
(30-ak priča i 1 pjesma),

vlastita naklada, Novi Vinodolski, 2009.

Postoje ljudi koji se za čovjeka zalijepe kao čičak. Malo je onih koje jednostavno zamoliš da te se okane i oni to, za divno čudo, učine. Oni drugi, kad te se jednom dohvate, ne puštaju te lako! Ne pomažu tu starodrevni trikovi, ne pomaže uznapredovala nauka. Pomiriš se s time te pažljivo obostrano njegujete tu neprirodnu simbiozu... U ove druge spada neponovljivi Nino Bijelac.

Ne mogu a da se ne pozovem na našu slavnu prošlost koja seže u Ninovu slikarsku fazu života u kojoj sam mu, ničim izazvan, povremeno napisao tekst za katalog planirane izložbe ili, relativno suvislo, govorio na svečanosti otvorenja iste, a sebi davao oduška u ukoričenju tih *ciceronija* u vlastitim knjigama likovnih ogleda... Od izložbe *Cvijeće na granici - tonem u san* iz 1996. godine, pa do izložbe *Molitva iz tamnice - mala studija arhitekture kapelica* iz 2002. godine, trajalo je to divno sudaranje njegovih suhih pastela na hame ru i mojeg viđenja tih tvorevina uma i ruke... U neko je doba Nino prestao s izlaganjem slika. Dakako, priredio je tom prilikom pamtljivi likovni perfor-

mans. Potpisan je i ozbiljan dokument (imam ga i jedan sam od potpisnika) o petogodišnjem primirju između Nina, s jedne strane, i nas - njegovih kritika, kolega slikara i publikuma, s druge strane... I ode Nino preko Rom..., pardon, Viševice...

Negdje s proljeća 2005. godine, uvali mi Nino u Selcu, na izložbi nekoga iz agilne slikarske udruge *Lirac*, smotuljak papira, pripomenuvši kako piše pjesme, pa neka vidim ima li tu što... Bacio sam oko na napisano i očinski promrmljao da se okani čorava posla. Kažem, uredno sam ga odbio propustiti u posvećeni svijet prokletnika stiha, no, Nino ne prihvaća odbijanje. Ne-e-e, nikako!!!... On nastavlja istu bitku s drugim sredstvima, te mi ujesen 2006. godine, opet u gužvi otvorenja nečije izložbe, tutne u ruke fasciklu s uredno posloženim proznim mu umotvorinama... Zakolutao sam očima, obećao da ću ih pročitati i o njima uredno sklepati odbijenicu... Ali, ne lezi vraže: ovo je stvarno sličilo na nešto, ako izuzmemo neke evidentne sukobe s gramatikom i pravopisom, a i određene su mu teme bile nategnute... No, to je stvar urednika, ne kritika... Gotovo u jednom dahu napisao sam mišljenje o proznom mu rukopisu i nakon nekoliko dana vratio mu uredno fasciklu s pričama (plus jednom pjesmom, molim!) i na sve to, kako mi moja povremena sklonost nekulturi nalaže, zaboravio... Kad, jednog listopadnog dana ove godine, obznani mi Nino da je konačno otisnuta njegova knjiga priča (plus jedna pjesma, naravno!) i da mi istu, upravo toga jutra otisnutu, donosi na poklon!... Samo što sam isključio mobitel, zacvrkuće mi pod prozorom ono nešto što Nino, ne bez ponosa (a vjerujte mi na riječ: i u otpad bi je odbili primiti!), naziva *Moja jurilica*... Ozarena lica, našušurene kose i razvučene harmonike od ustiju, uz obligatno rukovanje, uruči mi Nino primjerak knjige s posvetom... Našla mu se u *Jurilici* i nekakva brlja, pa mi nazdravismo književnome mu čedu, i tako to... A predstavnika elektronskih i inih medija niti za lijek, baš kad ih čovjek najviše treba!!!...

A što bi u ovom trenutku trebalo reći o ukoričenim pričama (plus jednoj pjesmi, molim!), a da se ne nalazi u predgovoru ili pogovoru ove knjige, nesvakidašnjeg vizualiteta?... E, da, Nino ju je oplemenio svojeručno snimljenim fotografijama, i tu je njegova sklonost ka likovnom došla do punog izražaja... Vratimo se knjizi. S književnim prvimjencima uvijek je isto: svi su brbljavi, svi žele reći to što imaju u jednom dahu, pa prešute najvažnije, ili izbrbljaju gomilu nevažnih i nesuvislih rečenica... Gomilaju se teme, naguravaju se, svaka za sebe misli da je baš ona ta od koje se očekuje da opravda postojanje nestalnog rukopisa koji će zasigurno promijeniti svijet pisane riječi, rukopisa koji će svojom mudrošću biti ono što smo desetljećima (ma, kakvim desetljećima – stoljećima!) čekali, čemu smo se potajno nadali, čitajući s dosadom njegove prethodnike... Jer, njima niti jedna 'fetfta nije sveta, niti jedna bol ne boli koliko boli ona u njihovoj prvoj knjizi; i zato niti jedna suza u njoj

nije prolivena uzalud... Također, niti jedan smijeh ne zvoni kao njihov... U autora prve knjige postoji određen strah da će biti krivo shvaćen, pa ga prikriva bijegom u joyceвшtinu, čak i u metafiziku. Ili nas pokušava pridobiti lijepom, kolorističkom rečenicom, a bogami, zbuniti direktnim imenovanjem genitalija ili gomilanjem psovki. Rade to, vjerujući da će nas tako lakše pridobiti na svoju stranu... jer, danas svi psuju, od djece u vrtićima do Vedrane Rudan!...

Što od svega nabrojenog imamo u Nina Bijelca? Imamo od svega ponešto. A imamo i Sizifa, imamo lijepo izguranu temu gotovo do kraja priče (Sizif pomaže Ninu, Nino ne zabušava pomažući Sizifu); u jednom se trenutku jedan od njih izmakne u stranu, i ode mast u propast!!!... Znam da ne bi prošlo, kod njega to zasigurno ne bi prošlo, ali, trebao bi mu netko prišapnuti, trebao bi mu ubaciti bubu u uho tipa, *pročisti za iduću knjigu ovih nekoliko crveno podvučenih pričica, i napiši, brate, nešto vrijedno pamćenja, kad već nije za Nobela...* Ne bi išlo, pa se, barem ja, ne diram u to... Ima, doduše, u ovoj knjizi nekoliko crtica o čovjeku s misijom, nekoliko crtica u kojima se nazire upravo ono što u Ninovoj *sizifovštini* nedostaje: red i disciplina misli. Nanizao ih je nekoliko, vezanih za njegovo gledanje na tijek vremena; na minulo, na sadašnje, na nailazeće... Dobro, meni ta njegova filozofija nije prihvatljiva (nekog sam drugog usmjerenja), ali je razložna obrana tog njegovog stava meni sasvim u redu... Ako pritom zaboravimo iritantno gađanje interpunkcijama i tu i tamo sitno zanemarivanje pravopisa...

Nino je, pripomenuh, privremeno pristao da neće izluđivati pučanstvo prigodnim i zastrašujućim perfomansima, ali i pitomim izložbama, i to je u redu. U redu je i moje mišljenje, kako ne izlagati ne znači i ne stvarati. Upravo ga je dogovorena zabrana bavljenja slikarstvom prisilila na drugovrsno služenje bojama. U ovoj knjizi susrećemo boju na svakom koraku, susrećemo ju s razlogom, nikako van poruke, van kontrole... Mnim, u takvim je pričama Nino najsretniji...

Nina, kao pisca bez nekih većih pretenzija, treba podržati. Neki mi signaliziraju njegove strane govore da jedva čeka istek likovnog moratorija; nestrpljivo čeka da se, kao riba u vodi, nađe u okruženju hamera, krede, suhog pastela... i da, kad mu nemirni duh ne nađe prikladnu boju za zamišljenu sliku, uzme u ruke olovku i načrčka barem skicu za neku buduću priču...